

Обележена 97. годишњица Церске битке

Јунаци отаџбине

На месту где се спаја историја, садашњост и будућност, и овом приликом одајемо пошту нашим јунацима и чуварима српске отаџбине, као генерација која није и неће заборавити како се поштује и брани своја држава, поручио је државни секретар Игор Јовичић и нагласио да је Република Србија током своје историје увек била привржена идеалима мира

ИЗасланик Владе Републике Србије, државни секретар у Министарству одбране Игор Јовичић положио је 21. августа венац на спомен-комплекс у Текеришу на Церу, на централној државној церемонији којом је обележена 97. годишњица Церске битке. Са државним секретаром Јовичићем, у делегацији која је уз државне и војне почасте положила венац, били су генерал-мајор Милан Бјелица, заменик начелника Генералштаба и бригадни генерал Срето Малиновић, заменик команданта ВиПВО.

Државни секретар Јовичић је, обраћајући се присутнима, рекао да је српски народ запамтио многе битке, бојеве и ратове, који непрекидно подсећају на схватање слободе и очувања људског достојанства. Изражава-

јући поштовање и захвалност родољубима који су страдали у Церској бици, он је поручио да Србија и њени грађани неће дозволити да буду заборављени они који су храбро, са неизмерном љубављу према отаџбини, изборили победу над далеко надмоћнијим непријатељем.

– Нека овај дан у свима нама пробуди сећање на неустрашив дух војводе Степе Степановића и свих јунака Церске битке који су историји српске државности и будућим генерацијама оставили вечни завет како се, достојно људског живота, воли и бране отаџбина и народ – истакао је Јовичић.

Председник Скупштине града Лознице Јован Тодоровић оценио је да је Церска битка једна од најлепших, али и најтужнијих тренутака у српској историји, а затим се осврнуо на деша-

вања у земљи током Првог светског рата, у коме, како је рекао, Срби нису хтели ништа друго осим слободе.

Пред спомен-костурницом, на којој је исписана симболична порука „Ваша дела су бесмртна“, венац је положила и делегација Министарства одбране и Војске Србије коју је предводио генерал-потпуковник Александар Живковић, командант Команде за обуку.

Венце су положили и представници Министарства рада и социјалне по-

ПРВА САВЕЗНИЧКА ПОБЕДА

Церска битка представља једну од најзначајнијих и највећих победа Српске војске у читавом Првом светском рату. То је, истовремено, и блистав пример тактички добро осмишљене и остварене војне операције. Остваривши победу у Церској бици припадници Српске војске, предвођени генералом Степом Степановићем, пружили су пример безмерне храбрости и патриотизма који је остао уткан у колективну свест нације све до наших дана.

За успешно заповедање у војним операцијама које су довеле до победе Српске војске у Церској бици регент Александар одликовао је генерала Степу Степановића титулом војводе.

Церска битка вођена је од 12. до 24. августа 1914 године, а у историографији се помиње и као Јадарска битка, јер су главне војне операције вођене у сливу реке Јадар. Борбе су почеле у зору прелазом аустроугарске армије код села Батара и Самуровића аде, с циљем даљег продирања у Ср-

литике, градоначелник Лознице, представници Одбора за неговање традиције ослободилачких ратова Србије, СУБНОР-а, као и борачке организације, друштва и удружења грађана.

Програм, који је за посетиоце приређен на завршетку централне државне свечаности, обухватио је по-

зоришну представу „Церска битка“ у продукцији Београдске културне мреже, а наступио је и хор Културно-уметничког друштва „Лола“ из Београда.

Почасни плотун испалио је почасни вод Гарде Војске Србије, чији је репрезентативни оркестар свирао то-

ком церемонијалног дела манифестације.

Представници Министарства одбране и Војске Србије обишли су Музеј „Церска битка“, а државни секретар Игор Јовичић је у спомен-књигу записао: *Сћојимо ђред сенима војника, рајника и јунака. Они ђриђају генерацијама које су ђосвеђено градиле модерну Србију и које су за њу ђоложиле живођи.*

Централну државну манифестацију, којом је обележено 97 година од „Церске операције“, организовали су Министарство рада и социјалне политике, Одбор за неговање традиције ослободилачких ратова Србије, град Лозница и лознички Центар за културу „Вук Караџић“.

С. КОМНЕНИЋ
Снимео Д. АТЛАГИЋ

бију, док је Друга армија форсирала реку Саву и заузела Шабац.

Непријатељским снагама храбро су се супротстављали предстражни одреди српске војске на Дрини све до 15. августа.

До првог великог окршаја на планини Цер дошло је у ноћи између 15. и 16. августа код Текериша, а потом су огорчене борбе вођене све до 20. августа на фронту ширине 50 километара и правцу Шабац–Текериш–Крупањ.

Аустроугарске снаге, које је предводио командант балканске војске Оскар фон Поћорек, имале су више од 200.000 људи, добро наоружаних и опремљених, који су дејствовали уз одличну логистику и садејство модерне артиљерије.

Војска Краљевине Србије, чији је врховни командант био регент Александар Карађорђевић, имала је 180.000 војника и невиђен морал. Победи Срба, поред тога, допринела је исправна стратегија врховне команде, али и искуства у модерном ратовању која су стекли у балканским ратовима.

Аустроугарске снаге натеране су на повлачење у ноћи између 19. и 20. августа, које се наставило и наредног дана. Истеривањем непријатеља до

Дрине и завршним операцијама, од 21. до 28. августа 1914 године, када је ослобођен Шабац, окончане су такозване церске операције.

У тешким борбама Аустроугарска је имала око 25.000 погинулих и рањених и више од 4.500 заробљених официра и војника.

На српској страни из строја је избачено 16.045 подофицира и војника и 259 официра, од тога је било 2.107 погинулих и 250 заробљених.

У извештају о поразу аустроугарске војске, аустријски новинар Ервин Киш је написао: „Армија је потучена и налази се у безобзирном, дивљем и паничном бекству. Једна потучена војска, не, једна разбијена руља, јурила је у безумном страху према граници (...) Сјајни су момци ови Срби, они знају да бране своју земљу“.

По начину вођења и исходу, Церска битка представља ремек-дело ратне вештине, а као изузетан пример преласка из стратегијске одбране у контранапад, она се и данас проучава на најпознатијим војним академијама, укључујући и амерички *ВесѢ ПоунѢи*.

Пресудну улогу одиграли су Друга армија, као најзначајнија оперативна група, и њен командант ђенерал Степа Степановић, који је израдио план оперативних дејстава и у кључном тренутку упутио један пук да овлада гребеном Цер, што је одлучило исход битке.

Вест да је Српска војска до ногу потукла аустроугарске трупе изненадила је светску јавност, која није очекивала да се једна мала држава, исцрпљена балканским ратовима у претходне две године, може војнички одупрети великој сили. Ова победа је тим више прославила српску војску, јер је уједно била и прва савезничка победа у Првом светском рату. Победа Срба допринела је одржању морала сила Антанте, које су у почетку рата губиле битке на свим фронтovima.

Захваљујући тој победи, Аустроугарска је закаснила с концентрацијом трупа према руском фронту, што је касније олакшало операције савезника.